

Κωνσταντίνος Π. Καβάφης (1863-1933)

«Ας Φρόντιζαν» Από τα Αναγνωρισμένα Ποιήματα Αρχείο Καβάφης (Ίδρυμα Ωνάση)

Έρευνα και επιμέλεια κειμένων
Δημήτρης Συμεωνίδης JP
Δημοσιογράφος
/Ανταποκριτής
Ε.Σ.Ε.Μ.Ε.
(Ένωση Συντακτών
Ευρωπαϊκών Μέσων
Ενημέρωσης)

Το αρχείο Καβάφης περιήλθε στη διαχείριση του Ίδρυματος Ωνάση στα τέλη του 2012, εξασφαλίζοντας την παραμονή του στην Ελλάδα και αποφεύγοντας ενδεχόμενο κατακερματισμού του.

Σκοπός του Αρχείου Καβάφης είναι η ελεύθερη πρόσβαση του Αρχείου σε κοινό και ερευνητές, καθώς και η διάδοση του διεθνούς χαρακτήρα της ποίησης του Αλεξανδρινού ποιητή, ύστερα από την ψηφιοποίηση και εκ νέου τεκμηρίωσή του.

Το ποίημα «Ας Φρόντιζαν» του Καβάφης περιλαμβάνεται στα αναγνωρισμένα ποιήματα στην συλλογή του Ίδρυματος Ωνάση ενώ στις Εκδόσεις Ίκαρος 2006 η επιμελήτρια Λαβανίνα Ρενάτα το κατατάσσει στα 34 ατελή ποιήματα

(Η έκδοση περιλαμβάνει μια σειρά ποιημάτων της περιόδου 1918-1932, τα οποία ο Κ.Π. Καβάφης δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει. Τα 34 αυτά ατελή ποιήματα που βρέθηκαν στο αρχείο Καβάφης, συγκροτούν ένα ομογενές σύνολο που ανήκει στην ίδια κατηγορία με τα αναγνωρισμένα ποιήματα, τα οποία διαφέρουν μόνο στο βαθμό που τα σχεδιάσματα αυτά δεν πήραν την οριστική τους μορφή. Η έκδοση, αποτέλεσμα μακροχρόνιας εργασίας, παρουσιάζει όλες τις παραλλαγές και τις διορθώσεις του ποιητή, και δείχνει το ποίημα από τη στιγμή που διαμορφώνεται μέχρι τη σταδιακή αποκρυστάλλωσή του στην οριστική μορφή. Τα ποιήματα συνοδεύονται από φωτογραφίες των χειρογράφων και εκτενείς σημειώσεις της επιμελήτριας.)

Η RENATA LAVAGNINI σπούδασε κλασική φιλολογία στο Πανεπιστήμιο του Παλέρμο. Από το 1990 μέχρι το 2012 υπήρξε τακτική καθηγήτρια μεσαιωνικής και νέας ελληνικής φιλολογίας στο ίδιο πανεπιστήμιο. Είναι γενική γραμματέας του Σικελικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών (www.issbi.org) και από το 1979 είναι επίτιμη πρόξενος της Ελλάδας στο Παλέρμο. Έχει αφιερώσει διάφορες μελέτες στον ποιητή Κ. Π. Καβάφης και επιμελήθηκε την έκδοση των ατελών ποιημάτων του (Ίκαρος, Αθήνα 1994).

Το Διαχρονικό ποίημα του Κ. Π. Καβάφης Ας φρόντιζαν

Κατήντησα σχεδόν ανέστιος και πένης.
Αυτή η μοιραία πόλις, η Αντιόχεια
όλα τα χρήματά μου τα 'φαγε:
αυτή η μοιραία με τον δαπανηρό της βίο.
5
Αλλά είμαι νέος και με υγιήν αρίστην.
Κάτοχος της ελληνικής θαυμάσιος
(ξέρω και παραξέρω Αριστοτέλη, Πλάτωνα
τί ρήτορας, τί ποιητάς, τί ό,τι κι αν πεις).
Από στρατιωτικά έχω μιαν ιδέα,
10
κι έχω φιλίες με αρχηγούς των μισθοφόρων.

Είμαι μπασμένος κάμποσο και στα διοικητικά.

Στην Αλεξάνδρεια έμεινα έξι μήνες, πέρσι κάπως γνωρίζω (κι είναι τούτο χρήσιμον) τα εκεί:

του Κακεργέτη βλέψεις, και παλιανθρωπιές, και τα λοιπά.

15

Όθεν φρονώ πως είμαι στα γεμάτα ενδεδειγμένος για να υπηρετήσω αυτήν την χώρα,

την προσφιλή πατρίδα μου Συρία.

Σ' ό,τι δουλειά με βάλουν θα πασίσω να είμαι στην χώρα ωφέλιμος. Αυτή είν' η πρόθεσίς μου.

20

Αν πάλι μ' εμποδίσουνε με τα συστήματά τους —

τους ξέρουμε τους προκομμένους: να τα λέμε τώρα;

αν μ' εμποδίσουνε, τί φταίω εγώ.

Θ' απευθυνθώ προς τον Ζαβίνα πρώτα,

κι αν ο μωρός αυτός δεν μ' εκτιμήσει,

25

θα πάγω στον αντίπαλό του, τον Γρυπό.

Κι αν ο πλίθιος κι αυτός δεν με προσλάβει,

πηγαίνω παρευθύς στον Υρκανό.

Θα με θελήσει πάντως ένας απ' τους τρεις.

Κι είν' η συνειδήσις μου ήσυχη

30

για το απήφιστο της εκλογής.

Βλάπτουν κι οι τρεις τους την Συρία το ίδιο.

Αλλά, κατεστραμμένος άνθρωπος, τί φταίω εγώ.

Ζητώ ο ταλαίπωρος να μπαλωθώ.

Ας φρόντιζαν οι κραταιοί θεοί

35

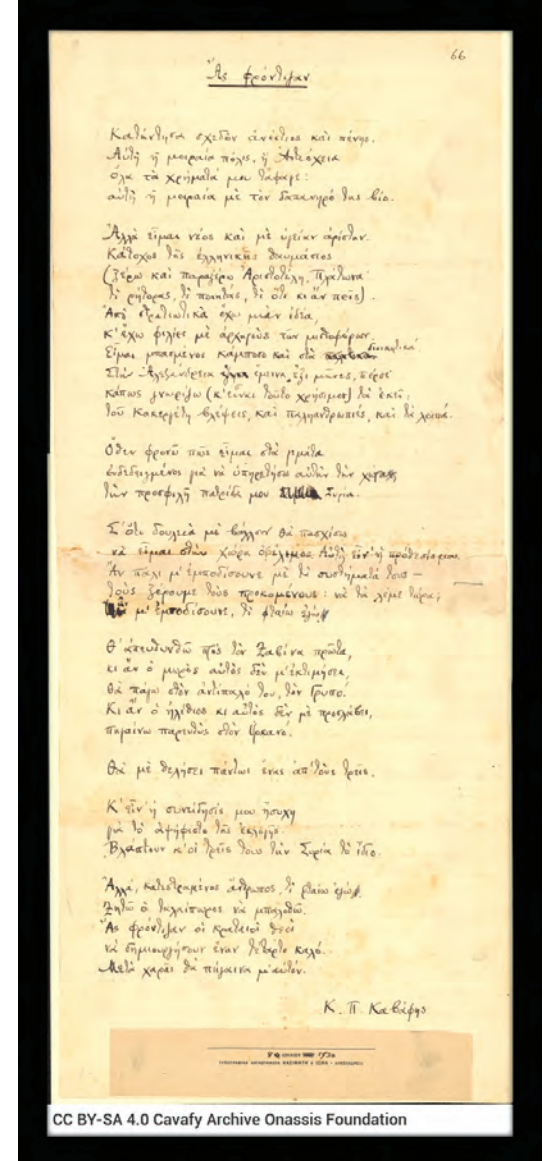
να δημιουργήσουν έναν τέταρτο καλό.

Μετά χαράς θα πήγαινα μ' αυτόν.

[1930*]

Τα ιστορικά πρόσωπα που αναφέρει ο Κ. Καβάφης σαυτό το ποίημα

Αντιόχεια: Η Αντιόχεια ήταν η πρωτεύ-

Το χειρόγραφο ποίημα με ημερομηνία 8/7/1930

ουσα του αρχαίου κράτους της Συρίας και ιδρύθηκε από το στρατηγό του Μεγάλου Αλεξάνδρου Σέλευκο Α το Νικάτορα στα τέλη του 4ου αιώνα π.Χ. προς τιμήν του πατέρα του Αντίοχου. Η Αντιόχεια σήμερα ανήκει στην Τουρκία.

Κακεργέτης

Κακεργέτης: Προσωνύμιο του Πτολεμαίου Η' Ευεργέτη Β' (182-116 π.Χ.) της Αιγύπτου. Ο Κακεργέτης (ή αλλιώς ο Φύσκων) ήταν ο όγδοος Φαραώ της δυναστείας των Πτολεμαίων (15ος και τελευταίος ήταν ο Καισαρίωνας, ο γιος της Κλεοπάτρας της Ζ'). Πήρε την εξουσία μετά το θάνατο του αδερφού του Πτολεμαίου Στ', ενώ, παράλληλα, παντρεύτηκε τη χήρα του Πτολεμαίου Στ', και αδερφή τους, Κλεοπάτρα Β' και δολοφόνησε τον ανιψιό του. Στη συνέχεια παντρεύτηκε και τη μια από τις δύο κόρες της Κλεοπάτρας Β' την Κλεοπάτρα Γ', που ήταν παράλληλα και ανιψιά του. Όταν η Κλεοπάτρα Β' το 131 π.Χ. ξεκίνησε επανάσταση εναντίον του συζύγου και αδερφού της, εκείνος σκότωσε το γιό τους Πτολεμαίο Μεμφίτη, που ήταν τότε δεκατεσσάρων ετών, τον τεμάχισε και της έστειλε τα κομμάτια του σα δώρο γενεθλίων. Η Κλεοπάτρα Β' παρόλα αυτά το 124 π.Χ. επέστρεψε στον Πτολεμαίο Η' κι έμεινε κοντά του μέχρι το θάνατό του το 116 π.Χ.